

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету
С. В. Банак

«31» серпня 2018 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
М. І. Шинкарик

«31» серпня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Педагогіка вищої школи»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Кафедра документознавства, інформаційної діяльності та українознавства

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Іспит (семестр)
Денна	1	I	30	15	5	4	96	150	I

Тернопіль – ТНЕУ
2018

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Педагогіка вищої школи»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «Педагогіка вищої школи»

Дисципліна «Педагогіка вищої школи»	Галузь знань, напрям підготовки / спеціальність, ОКР	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS –5	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Дисципліна циклупрофесійної підготовки Обов’язкова
Кількість залікових модулів –3	Спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – I</i>
Кількість змістових модулів –3	Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)	Лекцій: <i>Денна – 30 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i>
Загальна кількість годин –150		Самостійна робота: <i>Денна – 96+4 год. тренінг</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5</i>
Тижневих годин –10, з них аудиторних –3		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи»

Мета: розкрити структуру та напрямки реформування вищої освіти; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності аспірантів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання: озброєння майбутніх викладачів і науковців методологією педагогічної науки, знаннями основних педагогічних категорій і понять, закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо), ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти; розвиток професійного мислення, формування у них розуміння високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності в умовах вищої школи

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- перспективи розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- компоненти та джерела змісту навчання;
- теоретичні і організаційно-процесуальні, методичні засади навчально-виховного процесу у навчальних закладах системи вищої освіти України;
- актуальні завдання дидактики вищої школи та підходи до їх реалізації;
- сутність технологічного підходу до здійснення педагогічної діяльності в умовах закладу вищої освіти;
- основні види лекцій, методика їх проведення;
- різновиди семінарський і практичних занять, вимоги до їх проведення;
- основні вимоги до проведення тренінгових занять;
- особливості проведення лабораторних занять, консультацій, індивідуальних занять;
- методи навчання: їх класифікацію, функції, специфіку вибору;
- особливості науково-дослідної та самостійної роботи студентів;
- види і форми контролю у ЗВО;
- психолого-педагогічні особливості студентів та студентських груп та керівництва ними; організаційне та змістово-методичне забезпечення поза навчальної виховної роботи у закладі вищої освіти.

вміти застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності :

- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;

- розробляти та проводити лекційне та практичне заняття з дисципліни спеціалізації, визначати його методичне забезпечення;
- узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки;
- правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Уміння визначати напрями досліджень, соціокультурних практик, які будуть сприяти отриманню знань та проведенню дискусій та формуванню сприятливого соціокультурного середовища.

Здатність до практичної адаптації науково-обґрунтованих соціокультурних практик.

Здатність використовувати на практиці навички та вміння в організації науково-дослідних, науково-виробничих робіт і творчих проєктів, в управлінні науковим і творчим колективом.

Результати навчання

1. Застосовувати основи педагогіки і психології, інноваційні методики викладання фахових дисциплін у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.

2. Застосувати знання та практичні навички аналізу відповідних нормативних документів, чинних стандартів і технічних умов, що регулюють функціонування соціокультурної сфери.

3. Використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, рефератів, статей, оформлених відповідно до наявних вимог, із залученням сучасних засобів редагування і друку.

4. Співвідносити власну наукову та професійну діяльність з вимогами чинних нормативно-правових актів (у тому числі основ права інтелектуальної власності), які регулюють внутрішню і зовнішню діяльність в соціокультурній сфері.

5. Демонструвати здатність до об'єктивної оцінки і аргументування проблем та перспектив соціокультурної політики України.

6. Застосовувати отримані дослідницькі результати при виконанні завдань та обов'язків професійного характеру, демонструючи обізнаність у сучасних світових соціокультурних практиках.

III. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Тема	Кількість годин			
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Сам. робота
<u>Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ</u>				
Тема 1. Соціально-історичні характеристики і тенденції розвитку вищої освіти в Україні	2	2		15
Тема 2. Мета і основні завдання педагогіки вищої школи	2	1	1	10
Тема 3. Сучасні зарубіжні системи вищої освіти розвинутих країн	2	2		10
Всього:	6	5	1	35
<u>Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ</u>				
Тема 4. Організація навчального процесу у вищій школі	2	1		10
Тема 5. Психолого-педагогічні аспекти мотивації навчання у вищій школі	4	2		10
Тема 6. Загальна характеристика форм і методів організації навчання у вищій школі	2	1	1	10
Тема 7. Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти	4	1	1	5
Всього:	12	5	2	35
<u>Змістовий модуль III. ВИХОВНА РОБОТА ВИЩОЇ ШКОЛИ</u>				
Тема 8. Формування та розвиток особистості студента	4	2		10
Тема 9. Діалектика становлення і розвитку студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ЗВО	4	2	1	10
Тема 10. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти	4	1	1	10
Всього:	12	5	2	30
Загалом:	30	15	5	100
Підсумковий контроль	Залік			

IV. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ **«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1 Соціально-історичні характеристики і тенденції розвитку вищої освіти в Україні

1. Історичні передумови розвитку вищої освіти України. Нормативно-правове поле розвитку вищої освіти
2. Фінансові аспекти вищої освіти. Автономія закладів вищої освіти. Вертикальна диференціація (становлення елітних) закладів вищої освіти. Державна політика у вищій освіті.
3. Стан і розвиток вищої освіти України на сучасному етапі (2014–2018 рр.).
4. Болонський процес як засіб інтеграції систем вищої освіти країн Європи.

Література [1,2,3,5,8, 11, 6]

Тема 2 Мета і основні завдання педагогіки вищої школи

1. Мета навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».
2. Завдання педагогіки вищої школи.
3. Основні поняття й категорії педагогіки вищої школи.
4. Інтеграційні зв'язки педагогіки вищої школи з іншими науками та навчальними дисциплінами.

Література [4,11,2,13,5,6]

Тема 3 Сучасні зарубіжні системи вищої освіти розвинутих країн

1. Елітарність і доступність вищої освіти країн Заходу.
2. Престиж вузів. Досвід контролю за якістю підготовки спеціалістів з вищою освітою. Акредитація вузів.
3. Традиційні та технологічні університети США і Великобританії.
4. Фінансування вузів.
5. Децентралізація в управлінні вузами.
6. Традиційні і новаторські програми та технології навчання.
7. Післявузівська підготовка спеціалістів.

Література [29,48,55,,7]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 4 Організація навчального процесу у вищій школі

1. Європейська кредитно-трансфертна система (ECTS), її принципи, шляхи і засоби адаптації у вищу освіту України.

2. Дидактичні принципи вищої школи.
3. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом. Зміст навчальної, методичної і наукової роботи кафедри.

Література [11,6,13,14,15,27,4]

Тема 5 Психолого-педагогічні аспекти мотивації навчання у вищій школі

1. Мотивація і стимули в навчальному процесі.
2. Усвідомлені мотиви: потреби, інтереси, переконання, ідеали.
3. Неусвідомлені мотиви: установки і потяги.
4. Вплив мотивації на ефективність діяльності студента і викладача.
5. Мотивація досягнення успіху та запобігання поразок у діяльності студентів і викладачів.

Література [13,15,2,5]

Тема 6. Загальна характеристика форм і методів організації навчання у вищій школі

1. Апробація та впровадження найбільш ефективних прийомів та інноваційних методів навчання;
2. Проектування адаптивних педагогічних технологій;
3. Розроблення та впровадження інноваційної дидактичної системи управління навчально-творчою діяльністю студентів;
4. Теоретико-методологічне дослідження з удосконалення педагогічної системи у вищій школі.

Література [4,9,18]

Тема 7 Сучасні технології навчання у ЗВО

1. Сутність поняття «технології навчання».
2. Класифікація освітніх технологій.
3. Особливості впровадження інтерактивних технологій навчання у вищій школі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 8 Формування та розвиток особистості студента.

1. Суперечливості та кризи студентського віку. Самовиховання студентів.
2. Виховна робота у підготовці майбутнього фахівця.
3. Сучасні форми колективної та індивідуальної виховної роботи. Методика проведення дискусії в студентській аудиторії.
4. Педагогічні основи функціонування студентського самоврядування.

Література [11,6,17,25,28,30,47,56]

**Тема 9 Діалектика становлення і розвитку студентського колективу:
академічної групи, курсу, факультету, ЗВО**

1. Корпоративна культура університету. Традиції єдності.
2. Студентська група, етапи розвитку.
3. Технології формування середовища співпраці.

Література [2,6,13,14,15,19,]

Тема 14 Педагогічна майстерність викладача ЗВО

1. Компетентність викладача закладу вищої освіти.
2. Викладач вищої школи – лідер інноваційного розвитку.
3. Зміст педагогічного спілкування. Структура і стиль педагогічного спілкування. Проблема взаємодії викладача та студентської аудиторії.
4. Педагогічна техніка викладача. Мовленнєва культура викладача. Техніка мовлення викладача-педагога.

Література [11,7,16,18,24]

V. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасна вища школа в освітній системі України.	2
2	Тема 2. Методологія та методи педагогічного дослідження	2
3	Тема 3.Інтерактивні технології навчання	2
4	Тема 4.Інтерактивні технології навчання	2
5	Тема 5.Сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного заняття	2
6	Тема 6.Науково-дослідна робота студентів у формуванні компетентного фахівця	1
7	Тема 7.Діалектика становлення і розвитку студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ЗВО	2
8	Тема 8.Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти	2
	Усього	15

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Комплексне практичне індивідуальне завдання (5 год.)

Комплексні практичні індивідуальні завдання з дисципліни «Педагогіка вищої школи» є видом позааудиторної роботи студента і виконуються під безпосереднім керівництвом викладача.

Метою індивідуальних завдань є самостійне вивчення частини програмового матеріалу, поглиблення, систематизація, закріплення та практичне застосування знань та умінь студента з навчального курсу, розвиток навичок для самостійного пошуку та опрацювання літературних і статистичних джерел, вироблення особистого ставлення до сучасних управлінських та етичних проблем.

Метою КПЗ є оволодіння навичками самостійного вивчення програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, стимулювання творчості студентів і закладання підвалин для їх подальшої науково-дослідної роботи.

Індивідуальні завдання виконує кожен студент шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату згідно із рекомендованим переліком тем. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Обсяг реферату – 10 – 12 сторінок (формат А – 4). Індивідуальна робота виконується студентом самостійно при консультуванні викладачем. КПЗ оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Можливий захист практичного індивідуального завдання шляхом усного звіту студента.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання творчої роботи з дисципліни

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10-12 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Цей компонент не потребує цитувань (хоч вони допускаються), великої кількості абстрактних розмірковувань і великого обсягу.

Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати тему, яка висвітлюється в рефераті, вказавши на персоналії, які працювали над даним питанням, назвати їх праці. Це треба робити чітко й логічно, щоб обсяг вступу не перевищував 15 відсотків від обсягу роботи (1 сторінка).

Основна частина. Тут немає особливих регламентацій. Головне, щоб текст був написаний самостійно. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Коли є аргументи і контраргументи, можна вступати в полеміку. Використовувати цитати як для підтвердження, так і для спростування. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування — дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30 відсотків реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Це — підсумок. Тобто чіткість, точність, лаконічність. Жодних цитат, тільки узагальнення, резюмування основних питань і проблем теми, визначення можливостей їх використання у практичній діяльності. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60 – 65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Виконання КПЗ є обов'язковим складовим модулем залікового кредиту з курсу, компонентом підсумкової та залікової оцінки.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Педагогіка вищої школи»

1. Підготуйте виступ, доповідь, реферат з актуальної теми дисципліни.
2. Напишіть тези, статтю, есе.
3. Візьміть участь у науково-практичній конференції з проблем вищої школи.
4. Розробіть схему структури системи вищої освіти України.
5. Розробіть схему структури управління ТНЕУ.
6. Створіть інформаційний проект розвитку вищої освіти в одній із провідних країн світу
7. Складіть порівняльну таблицю особливостей розвитку вищої освіти у Великобританії, Франції, Німеччині.
8. Проаналізуйте навчальний план, навчальну програму, навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху, акцентуючи увагу на дидактичних можливостях формування інтегративної компетентності фахівця.
9. Порівняйте структуру навчальної програми та робочої навчальної програми дисципліни.
10. Скласти структурно-логічну схему на вибір за завданнями (у вигляді презентації в програмі PowerPoint за темою (завдання може бути виконано у мікрогрупах): сутність теорії модульного навчання; сутність теорії проблемного навчання.
11. Відвідайте 2-3 лекції викладачів, проаналізуйте їх.
12. Розробіть план-конспект лекції однієї з тем дисципліни «Педагогіка вищої школи».
13. Відвідайте 2-3 практичних, семінарських, лабораторних заняття з дисципліни, проаналізуйте їх.
14. Складіть план-конспект практичного заняття однієї з тем дисципліни «Педагогіка вищої школи», або з цікавої для Вас теми заняття і дисципліни з використанням інтерактивних технологій.

15. Підготуйте питання семінарського заняття з теми курсу «Педагогіка вищої школи» та організуйте його обговорення на відповідному практичному занятті.

16. Розробіть проект дидактичної гри з курсу «Педагогіка вищої школи» або дисципліни за предметними спеціалізаціями.

17. Підготуйте сценарій виховного заходу (диспуту, зустрічі-діалогу, тренінгу, гри тощо) для студентів 1-2 курсів на актуальну виховну тему.

18. Запропонуйте проблемні питання для дискусії на тему «Академічна доброчесність» для студентів 5 курсу

19. За зразком розробіть план виховної роботи куратора студентської групи першого курсу на місяць, ураховуючи принципи патріотичного виховання, розвиток студентського самоврядування.

20. Напишіть есе «Викладач ТНЕУ 21 століття»

21. Роль жінки у становленні педагогічної освіти в Україні.

22. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в розвинені країнах.

23. Проблеми вищої педагогічної школи у спадщині видатних українських вчених.

24. Багатоступенева система освіти: сутність, структура та зміст.

25. Виникнення перших університетів.

26. Система принципів навчання студентів у дидактиці вищої школи.

27. Організаційні форми навчання у закладі вищої освіти: історія і сучасність.

28. Лекція як основна форма організації навчання у вищій школі.

29. Педагогічні засади організації семінарських і практичних занять у вищій школі.

30. Психолого-педагогічні передумови підвищення ефективності семінарських та практичних занять.

31. Педагогічні умови ефективності науково-дослідної роботи студентів та тенденції її розвитку.

32. Сучасні методи навчання у вузі: функції методів та критерії їх вибору.

33. Модульне навчання та принципи його організації.

34. Контроль в системі вищої освіти: функції, види, форми.

35. Чинники успішності навчання студентів у ЗВО.

36. Педагогічні засади організації науково-дослідної роботи студентів

37. Національне виховання сучасного студентства.

38. Характеристика сучасної студентської молоді як об'єкта і суб'єкта освіти і виховання.

39. Психолого-педагогічні засади формування професійної спрямованості особистості.

40. Студентське самоврядування та його роль у формуванні культурно-освітнього середовища закладу вищої освіти.

VII. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ (100 год.)

Методичні поради до організації самостійної роботи студента

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи студента на індивідуальних заняттях. Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять:
 - > вивчення лекційного матеріалу;
 - > вивчення теми за підручниками і посібниками;
 - > опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
 - > опрацювання завдань до практичних занять.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.
3. Ведення конспекту.
4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.
5. Підготовка до екзамену.

№ п/п	Тематика	К-ть годин
1	Становлення педагогіки вищої школи як окремої науки	3
2	Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі	2
3	Здійсніть порівняльне дослідження з історії становлення і розвитку вищої освіти в Україні та в одній із зарубіжних країн на певному етапі розвитку.	4
4	Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні	3
5	Суть Болонського процесу крізь призму вищої школи	3

6	Принципи діяльності освітніх закладів	4
7	Надайте характеристику структурним підрозділам ЗВО.	2
8	Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні в структурі вищої освіти.	3
9	Провідні тенденції розвитку вищої освіти в розвинутих країнах та в Україні.	3
10	Педагогічний акт як організаційно-управлінська діяльність.	3
11	Основи комунікативної культури педагога.	3
12	Дидактика як галузь педагогіки вищої школи	3
13	Основні мотиви навчання у ЗВО	2
14	Рушійні сили, логіка навчального процесу	3
15	Зміст освіти у вищій школі	3
16	Засоби навчання у вищій школі	3
17	Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організації навчання	4
18	Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів	4
19	Науково-дослідницька робота студентів	3
20	Ділова гра як форма активного навчання.	3
21	Евристичні технології навчання.	3
22	Технології розвивального навчання.	3
23	Інформаційні технології навчання.	3
24	Технології дистанційної освіти	3
25	Тренінгові проекти та майстер-класи у вищій школі	2
26	Напрями виховання студентів: моральне, трудове, економічне, правове, антинаркогенне, екологічне, естетичне, фізичне	4
27	Функції і завдання куратора академічної групи	3

28	Критерії вихованості особистості	4
29	Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення економічної освіти.	4
30	Педагогічні експерименти. Передовий досвід у навчальному процесі.	4
Разом:		100 год.

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Психолого-педагогічні особливості спілкування: тренінг комунікативних навичок (2 год.).

1. Розпізнавання психологічних особливостей людей за мовою, мімікою і жестами.

Необхідні знання: мімічне вираження емоцій, жестові сигнали, характеристика голосу, їх значення, просторові домагання людини їх роль у спілкуванні.

Необхідні вміння: розпізнавати за мімічними реакціями стан людини, інтерпретувати жестову поведінку людини.

2. Прийоми здобуття прихильності. Механізм залучення до себе людей.

Необхідні знання: прийоми розташування до себе людей: „ім'я власне”, „дзеркало відносин”, „золоті слова”, „особисте життя”, „терплячий слухач”, загальний психологічний механізм впливу цих прийомів; як виробити в собі щире доброзичливе ставлення до людей.

Необхідні вміння: користуватися прийомами здобуття прихильності, говорити людям приємні слова.

3. Прийоми ефективного слухання. Активне й пасивне слухання. Умови підвищення ефективності слухання.

Необхідні знання: розбіжності між активним і пасивним слуханням; умови застосування різних видів слухання; прийоми активного слухання, з'ясування, відображення, перефразовування, резюмування; значення візуального контакту при слуханні, значення міжособистісної дистанції. Відповідальності вербальних і невербальних сигналів під час слухання.

Необхідні вміння: використовувати практично прийоми активного і пасивного слухання відповідно до конкретних умов бесіди, використовувати ключові фрази під час утворення, перефразовування, резюмування й відображення почуттів.

4. Бар'єри у спілкуванні. Бар'єр уникання, авторитетності, нерозуміння. Подолання бар'єрів у спілкуванні.

Необхідні знання: як виникають бар'єри у спілкуванні: чому уникання, нерозуміння є перешкодою у спілкуванні; як переробити виниклі бар'єри.

Необхідні уміння: аналізувати власну поведінку під час виникнення нерозуміння і знаходити причину.

Конфлікти і їх подолання: тренінг безконфліктного спілкування (2 год.).

1. Конфліктні стани. Причини конфліктів, вибір стилю поведінки в конфліктних ситуаціях.

Необхідні знання: причини конфліктів, типи конфліктів; варіанти результатів в конфліктних ситуаціях: загладжування кутів, відхід од проблеми, компроміс, конфронтація, співпраця.

Необхідні вміння: аналізувати конфліктну ситуацію та обирати стиль поведінки відповідно до обставин.

2. Типи конфліктних особистостей. Способи взаємодії з конфліктними людьми.

Необхідні знання: типи конфліктних особистостей, способи взаємодії з ними.

Необхідні вміння: аналізувати поведінку людини в конфліктній ситуації та обирати оптимальний спосіб взаємодій з конфліктними людьми.

3. Прийом звільнення від роздратування і гніву в конфліктних ситуаціях.

Необхідні знання: способи саморегуляції власного стану за допомогою уяви, активних дій, спілкування.

Необхідні вміння: використовувати прийоми саморегулювання.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовуються: лекції; практичні та індивідуальні заняття, групова робота, бесіди, ділові ігри, рольові етюди, тестування, проведення дискусій з обговорення різноманітних ділових ситуацій, розв'язання аналітичних задач, робота з літературою, реферування, самостійна робота, індивідуальні заняття, консультації, виконання КПЗ.

IX. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях, тестування);
- залікове модульне тестування та опитування;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПЗ;
- оцінювання самостійної роботи.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогіка вищої школи» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ З ДИСЦИПЛІНИ «Педагогіка вищої школи» (розподіл балів)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Разом
20 %	30 %	20 %	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)

60 – 64		Е (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК І МАТЕРІАЛІВ

<i>№</i>	<i>Наочні матеріали</i>	<i>Номер теми</i>
1.	Електронний варіант лекцій	1–15
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1–15
Перелік методичних вказівок і матеріалів		
1.	Індивідуальні завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни (електронний варіант)	1–15
2.	Матеріали для дистанційного вивчення курсу	1–15

Рекомендована література

Основна

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
2. Андрущенко В. П. Педагогіка вищої школи: підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / Василь Григорович Кремень (ред.) / В.П. Андрущенко та ін. – К. : Педагогічна думка, 2009. – 256 с.
3. 12. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна – Болонья – аламанга – Прага - Берлін) / Упор. М.Ф. Степко та ін. Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В.Гнатюка, - 2003. – 52с.
4. 13. Болонський процес: Документи / Укл: З.І. Тимошенко, А.М. Грохов, Ю.А.Гапон, Ю.У. Полеха. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2004. – 169с.
5. 14. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид.-К.:Центр учбової літератури, 2011.- 384 с.
6. 15. Галузинський В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. посібник для викладачів та аспірантів вузів / ІСДО; Київський
7. лінгвістичний ун-т / В.М. Галузинський, Б.М. Євтух. – К. :ІНТЕЛ, 1995. – 168с.
8. 16. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: Теорія та історія — Рівне, 1996. —С.30-37, 49-54.
9. 17. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.- 376с.
- 10.18. Гронлунд, Норман Е. Оцінювання студентської успішності: Практ. Посіб. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – 312 с.
11. Діденко Н.Г., Гармаш С.А. Методика викладання у вищій школі і Болонський процес [текст]: навчально-методичний посібник / Н.Г.Діденко, С.А.Гармаш.-Донецьк: ДонДУУ, 2009.- 147 с.
12. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи.- К.: Знання, 2009.- 387 с.
13. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегмтаін. За ред. О.І. Сидоренка. – К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”. – 2003. – 144 с.
14. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
15. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб.(для студ. вищ. навч. заклл) / В.Ортинський-К.: Центр учбової літератури, 2009.-472 с.
16. Основи педагогіки і психології вищої школи / Под ред. Академіка А.В.Петровського.- М.: МГУ, 1988. – 303с.
17. Психологія вищої школи: Підруч. [для студ. ВНЗ] / Подоляк Л.Г. Юрченко В.І. – [Вид. 3-є, випр. і доп.] – К.: Каравела, 2011. – 360 с
18. 26. Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект: Монографія / За ред. Н.Г.Ничкало. - К. 1999.

19. Нагаєв В.М. Університетська освіта: навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – Х.: Смуга статипографія, 2015. – 218 с.
20. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / В.М. Нагаєв. – К.: ЦУЛ, 2007. – 237 с.
21. Чернілевський Д.В. Педагогіка вищої школи / Д.В. Чернілевський Підручник.-К. – Вінниця: Глобус-Прес, 2010.
22. Петров Э.Г. Современные технологии обучения в высшей школе : учеб. пособие / Э.Г. Петров, Л.Н. Радванская, Н.В. Шаронова. – Х.: Коллегиум, 2007. – 172 с.
23. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. / Ю.Щербяк. - Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 304 с.

Додаткова

1. Кремінь В. Філософія освіти ХХІ століття // Урядовий кур'єр, 6 лютого 2003 року, № 23. – С.6-7.
2. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі: Навч. посібник. – К.: Аграр. освіта, 2003. – 229 с.
3. Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця // Монографія / Т.О. Дмитренко, Т.В. Колбіна, В.М. Гагаєв та ін. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2014. – 424 с.
4. Нагаєв В.М. Дидактичні засади впровадження дворівневої педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю студентів вищих навчальних аграрних закладів: монографія / В.М. Нагаєв. – Х.: Коллегиум, 2012. – 217 с.
5. Нагаєв В.М. Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу: монографія / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2006. – 536 с.
6. Педагогіка: навч. посібник / І.М. Богданова, І.В. Бужина, Н.І. Дідусь та ін. – Х.: Одиссей, 2003. – 352 с.
7. Товажнянський Л.Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: навч. посібник / Л.Л. Товажнянський, С.І. Сокол. – К.: МОН, 2004.
8. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / укл. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков. – К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. – 24 с.
9. Хуторской А.В. Современная дидактика: учеб. для вузов / А.В. Хуторской. – СПб.: Питер, 2011. – 544 с.
10. Коменский Я.А. Великая дидактика // Избранные педагогические сочинения / Я.А. Коменский. – М.: Педагогика, 1982. – Т.1. – 656 с.

Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази) сайти Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики

та продовольства України, Головних управлінь освіти та науки на обласному та районному рівнях, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.